

PROTEUS DESIGN

Electronics Design

From Concept

To Completion

 Proteus, elektronik devre kurabileceğiniz, devrelerinizin çalışıp çalışmadığını test edebileceğiniz, daha sonra da devrenizin baskı devre şemasını tasarlayabileceğiniz bir programdır.

- 1.Devre Şeması Oluşturma
  - Araçların ve menülerin kullanımı
  - Yeni devre elemanı oluşturma
- 2. Simülasyon
  - Watch Window Penceresi
  - VSM Oscilloscope Penceresi
  - Simulation Log penceresi
  - Diğer Özellikler
- 3. bazı kütüphaneler (Libraries)

1.Devre Şeması Oluşturma Araçların ve menülerin kullanımı

ISIS programını açıp çalıştırdığınızda karşınıza yukarıdaki gibi boş bir çalışma alanı açılır. Sol üst kısımda (resimde kırmızı işaretle gösterilen) **P** 'ye basınca devre kurulacak çalışma alanının üzerine **Pick devices** (aygıt seçme) menüsü gelir.Burası **Libraries** (kitaplıklar), **objects** (nesneler) ,**shematic model** (şemadaki biçim) ve **PCB Package** (baskı devredeki biçim) adlı 4 pencereden oluşur.

- libraries penceresinde çeşitli özelliklere göre ayrılmış elektronik eleman gruplarının isimleri bulunmaktadır. Seçtiğiniz her farklı kütüphanede sınıflandırılmış değişik elemanlar bulunur.
- **Objects** penceresi bu gruptaki elemanların yine alfabetik sıraya göre dizilmiş halini gösteriyor.
- Shematic model penceresinde objects penceresinde seçili elemanın devremizde nasıl duracağını görüyoruz .bu semboller elektronik kitaplarındaki sembollerin aynısıdır . LCD ,dotmatris gibi elemanları için ise üstten görünüşlerinin resimleri konulmuştur.
- PCB Package ise baskı devre şeması tasarlamada kullanılan ARES programında bu elemanın nasıl duracağını gösteriyor.

Component: Tasarim alanına eleman çagırmak ve elemanları listelemek için kullanılır.

Junction dot: Junction (birlesme noktasi) koyar.

Wire label: Wire (iletken baglantisi) etiketlemek, isimlendirmek için kullanılır.

Text scripts : Text (metin) yazmak için kullanilir.

Bus : Bus (çoklu iletken) çizmek için kullanilir.

Sub- circuit: Entegre devre olusturmakta kullanilir.

Instant edit mode: Eleman seçmek ve düzenlemek için kullanılır. Inter-sheet Terminal: Terminal eklemek için kullanılır.

Device pin: Pin eklemek için kullanılır.

Simulation Graph: Simülasyon grafigi olusturmak için kullanılır.

Tape **Recorde:** Bir devrede bir bölümün çikisini yakalamak için kullanilir.

Generator: Sinyal üreteçleri. Her türlü sinyal üretilebilir.

Voltage Probe: Gerilim probu

Current Probe: Akim probu

Display operating point data: Kullanici kütüphanesinde VSM cihazlari listeler ve kullanimimiza sunar. Ayrica simülasyon esnasinda, devredeki bir islem noktasinin tespitinde bulunur.

2.simülasyon

 Proteusta çok çeşitli simülasyonlar yapabilirsiniz .mesela potansiyometrelerin değerini 10 kademe değiştirip, anahtarları, düğmeleri açıp kapayabilirken bunun yanı sıra Devices'da bulunan LCD ekranları,touch padleri, mikroişlemcileri, eepromları, hoparlörle ri, motorları, tuştakımlarını da kullanabilirsiniz.Osilaskoplarla,voltmetrelerle ölçüm yapabilir, mikroişlemcilerin registerlarında ne olup bitiyor görebilirsiniz.

Simulasyonu başlatmak için alt taraftaki düğmeleri kullanabilirsiniz. Yada başlatmak için F12, durdurmak için PAUSE ve kapatmak için SHIFT+PAUSE kullanabilirsiniz ..

watch window-izleme penceresi

Resimdeki gibi ana menünün debug (görüntüle) seçeneğinden watch window seçeneğini tıklayınca karşınıza boş bir izleme penceresi açılır. Bu açıkken simülasyonu durdurup devrenizdeki bir entegre elemana tıklarsanız Buradaki gibi entegrenin her bacağındaki değeri datashetlerde belirtilen kısaltmalarda (gnd,th,cv,tg) gibi gösterir.böylece entegrenizin her bacağına ayrı ayrı voltmetre probu bağlamamış olursunuz.

VSM Oscilloscope Penceresi

- Ölçüm yapmak istediğiniz yere soldaki menüden seçtiğiniz osilaskopun tek bacağını bağlayınız. Simülasyon yapmaya başlayınca otomatik olarak osilaskop penceresi açılır.eğer simülasyon anında kapatırsanız tekrar açmak için debug menüsü'nden VSM Oscilloscope'u seçiniz.
- VSM osiloskopun iki kanalı var.Bu ikisini değişik yerlere bağlayarak çeşitli şekillerde kullanabilirsiniz.

- Şekildeki gibi hemen grafiğin altında kullandığınız kanalın hangi kısmını alacağınızı seçebileceğiniz ayar düğmeleri mevcut.(CH1-CH2) bu düğmelere sırayla basarak ayarı değiştirebilirsiniz.Kazanç(gain) voltajlarını zamana göre ayarlayabilir, zaman aralığını (timebase),X'in ve Y'nin pozisyonunu, kullandığınız kanalı sağdaki düğmelerden değiştirebilirsiniz.
- 1 ve 2 seçenekleri kullandığınız kanalları belirtir.
- Hem 1 hem 2'ye bağladığınız kanalı görüntülemek istiyorsanız sağdaki kare düğmelerden alttaki dual moda getiriniz.seçtiğiniz mod parlak yeşil yanandır. Timebase 200ms/div ile 0.5us/div arası değiştirilebilir.
- Gain voltajları 20V/div ile 2mV/div arasında değiştirilebilir.
- Eğer yalnız AC voltajı görüntülemek istiyorsanız osilaskopu bağlarken araya bir kapasitör koyunuz
- Eğer osilaskopunuzda görüntü yoksa X Y pozisyonlarını değiştiriniz .

Simulation log penceresi

 Bu pencere ISIS simülasyonunda neler yaptığının basamak basamak dökümünü verir.Eğer simülasyonunuz hata raporu verir ve kapanırsa buradakine benzer bilgiler görürsünüz

Simulation Log PROSPICE Release 6.2 SP0 (C) Labcenter Electronics 1993-2002 SPICE Kernel Version 3f5. (C) Berkeley University ERL. ading netlis O taken as alias for UCC S taken as alias for GND CE nodel SPICE models. Instantiating SPICE models... [U1] PIC16 model release 6.01.00 simulating PIC16877 device. [U1] Loaded 256 bytes of persistent EEPROM data. [U1] Read total of 468 bytes from file 'KRVDIR.HEX'. [U1] Loaded 232 program words and 0 data bytes.

Diğer özellikler

• Isis 'in mikroişlemci vb. entegreleri canlandırma yeteneği oldukça iyidir. Mesela bir mikroişlemciye elinizdeki HEX kodu yükleyerek animasyonunu yapabilirsiniz.

🔤 Edit Component			? 🔀
Component <u>R</u> eference: Component <u>V</u> alue:	U1 PIC16F877	Hidden: 🥅 Hidden: 🦵	<u>O</u> K <u>H</u> elp
PCB Package: Program File: Processor Clock Frequency: Program Configuration Word:	DIL40 ? KAYDIR.HEX 1MHz 0x3FFB	Hide All Hide All Hide All Hide All Hide All	Data Power Pins
Advanced Properties: Randomize Program Memory? Other Properties:	▼ No	Hide All	
Attach hierarchy module: E dit all properties as text:			

SIMULATION ERROR LOG - ISIS Professional	
Linking netlist	^
Partition analysis	
Simulating partition 1 [9A72515C] Animation started sucessfully PROSPICE Release 6.2 SPO (C) Labcenter Electronics 1993-2002. SPICE Kernel Version 3f5. (C) Berkeley University ERL.	
Reading netlist	
Net VDD taken as alias for VCC	
Net VSS taken as alias for GND	
Reading SPICE models	
Building circuit	
Instantiating SPICE models	
[U1] PIC16 model release 6.01.00 simulating PIC16877 device.	
[U1] Loaded 256 bytes of persistent EEPROM data.	
ERROR: [U1] PROGRAM property not specified.	
[11] Loaded O program upride and O data butes	
[DSIM] BOOT Error.	
Real Time Simulation failed to start	
Real Time Simulation FAILED.	
Qipboard Qose Qose	

 Eğer şemanızda mikroişlemci varsa ve animasyon yapıyorsanız, zaten mutlaka program yüklemeniz gerekir, yoksa hata iletisi verir şekildeki gibi boot errordur(yani başlangıç hatası). Böyle bir durumda bu pencereyi kapatınız ve bir HEX kodu yükleyiniz.Bu kodu yüklemek için bir önceki şekildeki kırmızı şekil içindeki program file seçeneğinin karşısındaki dosya işaretine tıklayınız. Açılan pencereden istediğiniz veri görüntüleyip programınızı seçiniz.

- Programınızı çalıştırırken kullanabileceğiniz birkaç faydalı pencere daha var.Bu pencereleri yine debug seçeneğinden açabilirsiniz.
- Bu pencereler:
  - Cpu registerları(watch window'dada görüntüleyebileceğiniz gibi)
  - Mikroişlemcinizin bilgi hafizası (data memory)
  - Mikroişlemcinizin EEPROM hafizası
  - Eğer varsa-diğer EEPROM'ların hafizaları
  - Bu seçenekler simülasyon anında görüntülenmez.bunları görüntülemek için simülasyonu duraksatmak gerekir.
  - Harici bir EEPROM 'unuz varsa (yani memory) ona da program yükleyebilirsiniz..

Görüntü ayarları

 Orneklerde de dikkat etmişsinizdir, proteusta arka plan rengi değiştirilebilmektedir.bunun için ana menüden Template seçeneğini tıklayınız.açılan çeşitli pencereler olacak, bunlardan ilkini seçiniz.set desing defailts'da çalışma alanınızda bulunan herşeyin (Component – Elemanların, pinlerin – bacakların, arkaplanın – backgraund color, logic state pin'lerin – mantik durumu belirten küçük noktaların) rengini değiştirmeniz mümkün

🔤 Edit Design Defaults 🛛 🔹 🔀					
Colours	Animation				
Paper Colour:	Positive Colour:				
Grid Dot Colour:	Ground Colour:				
Work Area Box Colour:	Negative Colour:				
World Box Colour:	Logic '1' Colour:				
Highlight Colour:	Logic '0' Colour:				
Drag Colour:	Logic '?' Colour:				
Hidden Objects	Font Face for Default Font				
Show hidden text?	Arial				
Show hidden pins?					
'Hidden' Colour:	<u>D</u> K <u>C</u> ancel				

 Şekilde açılmış bir set desing defaults penceresi görülüyor. Template seçeneğinin diğer alt seçeneklerini de açıp karşınıza çıkan tüm renkleri değiştirme şansınız var. Set graph colors ve set graph styles seçenekleriyle grafiklerinizdeki çeşitli şeylerin renklerini değiştirebilirsiniz. Set text styles 'tan çeşitli yazıların özelliklerini değiştirebilirsiniz.(mesela elemanların değerlerini veya adlarını daha büyük yazdırabilirsiniz)Onun altındaki Graphics text'ten yazılarınızın fontunu değiştirebilirsiniz.En alttaki,(çizgiden hemen üstte Junction dots ise kesişim noktalarının büyüklüğünü ayarlamak için kullanılabilir.Çizginin hemen altındaki seçenek de başka bir dizaynın ayarlarını mevcut dizayna uygular. Default design ise proteusun ilk açıldığındaki krem arkaplanlı halidir.

 ARES programını açıp çalıştırdığınızda karşınıza yukarıdaki gibi boş bir çalışma alanı açılır. ARES ile baskıdevreyi otomatik çizeceğimiz zaman İSİS şemasını hazırlamamıza gerek yoktur. Çoğu zaman ISIS de devre çizildikten sonra ares ile otomatik baskı devre yapılmaktadır. Bir örnek ile baskı devre nasıl yapılır onu anlatacağım..

	Keywor <u>d</u> s:	<u>R</u> esults (17):		
	LED	Device	Library	Description
▶ ⊅ ⊕ि5 ने च	Match Whole Words?	41612-1R-B-R 41612-2R-B-R 41612-2R-C-R 41612-3R-C-R	CONNECTORS CONNECTORS CONNECTORS CONNECTORS	32 way right angled DIN41612 connector (row B) 64 way right angled DIN41612 connector (rows A/B) 64 way right angled DIN41612 connector (rows A/C) 96 way right angled DIN41612 connector (rows A/B/C)
	Connectors Discrete Components Miscellaneous	LED LEDC1608×60 LEDC1608×80 LEDC2012×120 LEDC2015×150	PACKAGE IPC7351N IPC7351N IPC7351N IPC7351N	Light Emitting Diode, 100th pitch, A-K pinout LED Chip 1.60mm L X 0.80mm W X 0.60mm H LED Chip 2.00mm L X 0.80mm W X 0.80mm H LED Chip 2.00mm L X 1.25mm W X 1.20mm H LED Chip 3.00mm L X 1.50mm W X 1.50mm H
P PACKAGES CAP-RAD10 DIL08 LED RES40	<u>Type:</u> (All Types) Surface Mount (IPC7351) Through Hole	LEDC3216X110 LEDC3216X120 LEDC3216X130 LEDC3224X270 MATRIX-5X7-18MM MATRIX-5X7-50MM	IPC7351N IPC7351N IPC7351N IPC7351N PACKAGE PACKAGE	LED Chip 3.20mm L × 1.60mm W × 1.10mm H LED Chip 3.20mm L × 1.60mm W × 1.20mm H LED Chip 3.20mm L × 1.60mm W × 1.30mm H LED Chip 3.20mm L × 2.40mm W × 2.70mm H 5×7 LED matrix, 18mm height 5×7 LED matrix, 50mm beight
	Sub-category:	MATRIX-8X8-20MM MATRIX-8X8-48MM	PACKAGE PACKAGE	8x8 LED matrix, 20mm height 8x8 LED matrix, 48mm height
C 5 0° ↔ ‡				

 öncelikle resimde 1. işaretli Package Mode butonunu ve ardındanda 2. işaretli P butonuna tıklayarak malzeme kütüphanesinden devre için gerekli paketleri alalım yada pad kullanarakta uygun paket hazırlayabilirsiniz.
 (malzemelerin paket kodlarını datasheetinden öğrenebilirsiniz.)

 daha sonra hazırladığımız paketleri göz kararınca uygun pozisyonlarda diziniz. bunu yaparken bağlantıların gideceği yönüde gözönünde bulundurunuz ki devreniz çok karmaşık bir hal almasın.

 malzemeleri hizaladıktan sonra sıra plaketimizin sınırını belirlemeye geldik. bunun için resimdeki 1. işaretli kare şeklindeki 2D grafik box mode tıklayın ve ardından 2. işaretli bölümden de Board Edge yi seşiniz. sarı renkli çizgi ile plaketimizin sınırlarını oluşturuyoruz.

daha sonra resimdeki halka içinde işaretli yeşil x şeklindeki Ratsnest
 Mode butonuna tıklıyoruz.
 malzemelerin bacak bağlantılarını şemaya bakarak doğru şekilde birbirine
 bağlıyoruz. bu bağlantılar yeşil çizgiler halindedir ve üstüste binip kesişebilirler.
 burada sadece birbirine bağlanması gereken bacakları işaretlemiş oluyoruz.

RES UNTITLED - ARES				_ 2 ×
File Output View Edit	t Library Tools System	Help		
D 🖻 🔒 🎒 🚱	@ D H @ ( ) @ (	Design Dula Managar		₩ ₩ ₩ ₩ ₩
□ □		Image: Image	 S S Layer Assignment for Autorouting Pair 1 (Hoz: Bottom Copper ▼ [Vert]: (None) ▼ Pair 2 (Hoz: (None) ▼ [Vert]: (None) ▼ Pair 3 (Hoz: (None) ▼ [Vert]: (None) ▼ Pair 4 (Hoz: (None) ▼ [Vert]: (None) ▼ [Vert]: (None) ▼ Pair 4 (Hoz: (None) ▼ [Vert]: (None) ▼ 	
		<u>.</u>	<u> </u>	
ຕວ ⊡ ↔ ‡	Top Copper	] ≇ ⊅ ⁰ ₀ ⁰ ∿ ፤ Т Ж		
🗯 DRC disabled	1×	12	12	

 bağlantı işlerini tamamladıktan sonra resimdeki 1. işaretli Desing Rule Manager butonunu ardındandan 2. işaretli Net Classes segmesini tıklıyoruz. plaketimizin tek taraflı olması için resimde 3. işaretli layer bölümündeki Pair1 Hoz u Mavi renkli olan Buttom Copper ile dier [vert] bölümünü ise None olarak resimdeki gibi ayarlıyoruz.

🚻 UNTITLED - ARES						- P X
File Output View Ed	lit Library Tools System	Help			$\sim$	
D 🗲 🔡 🎒 🚱	⊕∎ #;∰]₫⊿	🗽 🏥 📭 m 🕂 🖄 🚓 🤅	₹₹ ₹ ₽₽	 	◥ ♣ Ѧ ╬(ゑ)ネキ ⊻	
🕈 🗍 🖏 🕆 🕇	।₩₩ О◘0 ∎	Shape Based Auto Router		? 🗙	1	
T NETS 200000 200001 200002 200003 200003 200004 200005 (NC) (VOID)		Exect Carlot Passes: 5 Routing Passes: 5 Routing Passes: 50 Cleaning Passes: 2 Run specified D0 file autor Carlot Passes: 2 Cleaning Passes	eution Mode: 2 atically Repeat Phases: 1 Filter Passes: 5 Recorger Pass: Yes • matically Browse eractively LECTRA Conflict Handling: Treat conflicts as missings Load conflicts as illegal tracks Illegal tracks will flash yellow and show as design rule violations.	Begin Routing Export Design File Import Session File Reset to Defaults Help Cancel		
ຕ ຽ 🖳 🔶 ‡	Top Copper	◙	TX UNTITLED.LYT			
2 DRC disabled			1*			

 son olarak otomatik çizimi gerşekleştirmek için resimdeki 1. işaretli Auto-Router butonunu tıklıyoruz ve açılan penceredeki 2. işaretli olan Begin Routing yazısını tıklayıp otomatik çizimi başlatmış oluyoruz.

• Ve son olarak yolların dolgunluğunuda ayarlıyoruz.

 Baskı devre işlemi bittikten sonra bu baskı devrenin çıktısını alıyoruz. Son olarak çıktıyı alırken işimize yarar çıktı olması önemli eğer devrenizi hemen yapacaksanız çıktınızı yağlı kağıda ve toneri yüksek bir şekilde yazıcıdan çıkartmanız gerekiyor.